

LITIJSKI PREDILLEC

SEPTEMBER 1987 • ŠT. 13

GLASILO DELAVCEV PREDILNICE LITIJA

LETO XXVIII

Ob 101. obletnici naše tovarne

V soboto, 5. septembra 1987 je bila v dvorani na Stavbah slavnostna seja delavskega sveta v počastitev tovarniškega praznika in 101. obletnice obstoja in dela naše delovne organizacije. Na slavnostni seji so bile izročene jubilejne ure za 20-letno delo v Predilnici. Slavnostna govornica je bila predsednica delavskega sveta tovarišica Vera Bric. Po pozdravnem nagovoru je nadaljevala:

»Tovarišice in tovariši!

V vseh nas verjetno še ždi delček vseh tistih slovesnosti in svečanosti, ki smo jih posvetili praznovanju stoletnice. Prav je bilo, da smo visoki jubilej dostojno praznovali, saj ni pomenil zgolj praznika predilniških delavcev in upokojencev, temveč je bil to praznik celega mesta in občine Litija.

Zgodovinskih dejstev razvoja naše tovarne ne bi navajala, saj so zajeta v almanahu. Prav je, da se bolj osredotočimo na pogoje gospodarjenja in ocenimo dosežke in rezultate, ki smo jih dosegli v preteklem letu.

Delo in poslovanje v drugi polovici leta 1986 potekalo v posebnih pogojih izvajanja obsežne investicijske dejavnosti. Predvsem ob koncu leta so se montaže, demontaže strojev ter preklapljanja na nove linije odražale na proizvodnih rezultatih. Prisotno je bilo tudi pomanjkanje delavcev, na eni strani zato, ker nam ni uspelo pridobiti zadostno število novih delavcev in na drugi strani zaradi povečanega bolniškega staleža. Ob zaključnem računu smo tako ocenili da s poslovnimi rezultati, predvsem pa z doseženim obsegom proizvodnje, produktivnosti in finančnim učinkom, ne moremo biti zadovoljni. Poudariti pa velja, da je na poslovanje vplivala tudi sicer težka gospodarska situacija v državi. Sprejeti zakonski ukrepi za sanacijo težkega

Predsednica DS tov. Vera Bric med slavnostnim govorom

gospodarskega položaja se niso uresničili.

Dobro smo se zavedali vseh neugodnih gibanj. Sproti smo analizirali gospodarski položaj naše delovne organizacije in sprejeli več ukrepov za stabilnejše gospodarjenje.

In kaj nam je prineslo novo leto 1987? Že v prvih mesecih je zvezni zbor skupščine SFRJ sprejel več interventnih zakonov, med njimi zakon o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za osebne dohodke in za skupno porabo delavcev v letu 1987 nad rasto produktivnosti dela. Odmevi na omenjeni zakon so bili različni. Izka-

lo se je, da so bili najbolj prizadeti tiste organizacije združenega dela, ki so tudi v zadnjem tromesečju preteklega leta racionalno gospodarile in so v okviru svojih možnosti izplačevale osebne dohodke svojim delavcem.

S 1. januarjem letos je začel veljati tudi novi zakon o celotnem prihodku in dohodku, ki bistveno vpliva na številne postavke v periodičnih obračunih poslovanja. Navedeni zakon naj bi zagotovil, da bo ostala nominalna vrednost premoženja organizacij združenega dela kljub visoki stopnji inflacije neokrnjena in da se onemogoči vpliv inflacijskih učinkov na dohodek oziroma da bo velikost dohodka odvisna predvsem od poslovnih odločitev gospodarskih organizacij.

Ta zakon pomeni velik preobrat v poslovanju, predvsem v smislu dobrega gospodarjenja, nenehni skrbi za večjo produktivnost in ekonomičnost poslovanja, čim večje obračanja obratnih sredstev, proizvajanja s čim nižjimi zalogami, ker je cena denarja vedno večja in se bo spričo inflacije še povečala.

Navedeni zakon in novelirani družbeni dogovor za to področje, prinašata tudi spremembe na področju oblikovanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo. S predlaganimi spremembami se organizacije združenega dela zavezujejo, da bomo pri planiranju in razporejanju dohodka in čistega dohodka kot družbeni kriterij primernosti oblikovanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo uporabljali enotno mero uspešnosti. V delovni organizaciji ravno v tem času poteka javna obravnava o osnutkih sprememb in dopolnitev samoupravnih splošnih aktov s področja razporejanja dohodka in

nagrajevanja, v katere vključujemo te novosti. Prav tako pa te akte in statut usklajujemo z zakonom o sanaciji in prenehanju organizacij združenega dela, s katerim se še posebej izpostavlja odgovornost poslovnih delavcev pa tudi samoupravnih organov in vseh delavcev za racionalno gospodarjenje z družbenim premoženjem.

In kakšno je bilo poslovanje v prvih šestih mesecih letošnjega leta? Po lanskoletni stagnaciji je proizvodnja zopet v porastu, čeprav še ne dosegamo optimalnih učinkov. Sproti smo spremljali tudi rast cen vzhodnih stroškov, kar je predstavljalo osnovo za večanje lastnih prodajnih cen preje. Tudi finančni rezultat je bil v prvem polletju zadovoljiv, posebno še, če ga analiziramo z vidika novega obračunskega sistema, ki močno vpliva na razporeditev celotnega prihodka. Prizadevati si moramo, da ga z rezultati naslednjih obračunskih obdobj ne bomo poslabšali.

V poletnih mesecih nismo beležili zadovoljivih rezultatov na področju prodaje naših izdelkov. Pogoji poslovanja se odražajo tudi na plasmaju naših izdelkov. Pa tudi sicer je preje na jugoslovanskem tržišču dovolj, zato bo bolj kot doslej pomembna kvaliteta in asortiman naših izdelkov. Zmanjšal se je tudi izvoz in ne nazadnje nazaduje tudi kupna moč prebivalstva, kar se odraža na prestrukturiranju potrošnje.

Glede na to, da tudi v drugem polletju pričakujemo težke gospodarske razmere, moramo še naprej stremeti za optimalno proizvodnjo, boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti in zmanjševanje stroškov, večjo produktivnost dela, kvalitetnejše izdelke, predvsem tiste ki so iskani na tržišču, dobro oskrbo s surovino, za intenzivno prodajo na domačem in tujem trgu, pa tudi za kvalitetno pridobivanje in uvajanje novih delavcev in boljše izkoriščenost delovnega časa.

Tovarišice in tovariši!

Nanizala sem le nekaj dejstev, s katerimi smo se srečevali v tem letu in, ki bodo krojila usodo litijskih predilničarjev tudi v bodoče. Že tolikokrat povedana in izrečena misel naj nam bo vodilo za delo naprej:

Težav nam ne bo pomagal prebroditi nihče. Prebrodili jih bomo le s svojim odgovornejšim in boljšim delom, vsak na svojem delovnem področju.

Ob koncu vsem delavcem Predilnice v imenu samoupravnih organov delovne organizacije, ob tovarniškem prazniku, iskreno čestitam.

Skupina tabornikov Odreda srebrni pajki je ob zaključku svečanega zasedanja izročila predsednici DS šopek, vsemu kolektivu pa zaželela še mnogo delovnih uspehov.

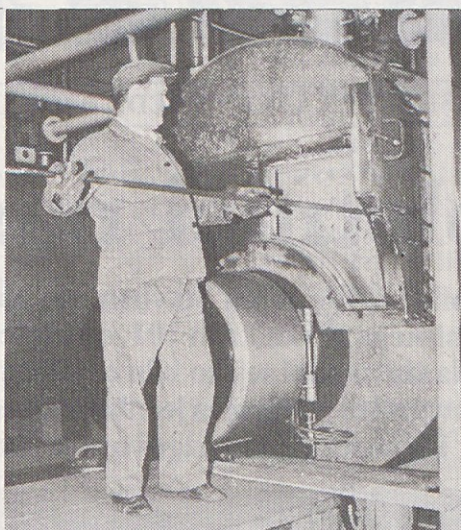
V tej številki

- Ob 101. obletnici naše tovarne
- Klimarji skozi objektiv
- Pred referendumom
- V pripravi na volitve
- Nadurno delo v prvem polletju
- O porabi energije je treba razmišljati na vsakem koraku
- Usposabljanje novosprejetih
- Srečanje upokojencev
- Upokojili so se
- Obiskali smo upokojence v Domu Tisje
- Tudi v toplicah sije sonce

KLIMARJI SKOZI OBJEKTIV

Dežurni klimar Dušan pregleduje delovanje avtomatike za uravnavanje temperature in vlage v sukalnici.

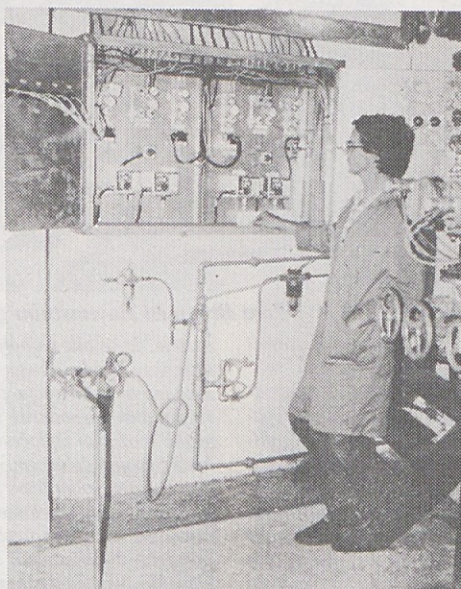
Tone pri čiščenju kotla v kotlarni.

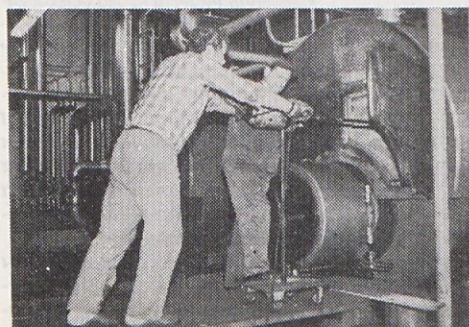
Klemen čisti klimatske kanale z industrijskim sesalcem.

Tudi novi kompresor je potreben rednega pregleda — opravlja ga Dane.

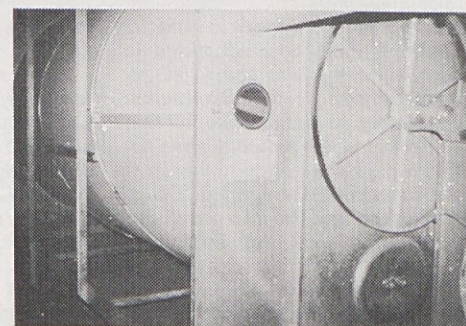
Vodja pri kontroli klimatskih naprav v predilnici bombaža II.

Čiščenje dimnih cevi z električnim vrtalnim strojem.

Dežurni klimarji imajo pri sebi sprejemno-oddajno postajo zaradi hitrejšega obveščanja o okvarah.

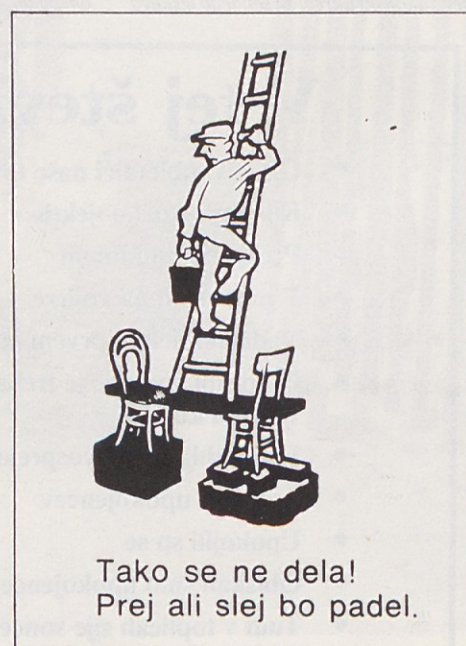
Novi LTG zračni filter.

Postavi zaščito

Čiščenje svetlobnih teles v sukalnici.

Tako se ne dela!
Prej ali slej bo padel.

JUBILEJNE NAGRADE — spominske ure za dvajsetletno zvestobo naši delovni organizaciji so letos prejeli:

1. Pavla Ajdnik, zbiralnica cev
2. Stane Ajdonik, komercialni sektor
3. Jožefa Begič, zbiralnica cev
4. Vera Fornazarič, S/2. izmena
5. Franc Hribar, S/2. izmena
6. Alojz Koleča, čistilnica odpadkov
7. Majda Klobučarič, rezerva predilnice
8. Nada Komljanc, finančni sektor
9. Dragica Koprivnikar, rezerva predilnice
10. Ivanka Lapajne, splošni sektor
11. Franc Mali, splošni sektor
12. Vida Marn, S/3. izmena
13. Jože Matoz, S/1. izmena
14. Jože Nejedly, remont PA
15. Barbara Nejedly, proizvodni sektor
16. Karel Podkrajšek, splošni sektor
17. Martina Požek, finančni sektor
18. Marija Strašek, finančni sektor
19. Hamdija Šistek, splošni sektor
20. Sonja Šter, finančni sektor
21. Cveta Törnär, PB/2, izmena
22. Otilija Žlahtič, obrat družbene prehrane

Pred referendumom

Na referendumu bomo odločali o spremembah in dopolnitvah treh samoupravnih aktov, in sicer:

- **statuta delovne organizacije**
- **o pravilniku o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za OD in skupno porabo, ter**
- **samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi sredstev skupne porabe.**

O vseh treh osnutkih sprememb in dopolnitev smo razpravljali na delavskem svetu in po samoupravnih delovnih skupinah.

Nekaj besed o predlogih, ki jih sprejemamo na referendumu

a) Spremembe in dopolnitve **statuta** se v glavnem nanašajo na opravljanje samoupravnih organov, poslovnih delavcev in drugih strokovnih delavcev v primeru, ko zaide delovna organizacija v ne-likvidnostne težave, motnje v poslovanju in izgubo, ter nazadnje v sanacijskem postopku.

V tem delu v javni razpravi ni bilo pripomb.

Pripomba je bila dana le na člen, ki določa razpisne pogoje za glavnega direktorja in sicer, da se naj dopolnijo oz. spremenijo tako kot to izhaja iz pravilnika o razvidu del in nalog.

Ta dopolnitev je bila sprejeta in vključena v predlog.

b) Spremembe in dopolnitve **pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo** se nanašajo na uskladitev z družbenima dogovoroma SFRJ in SRS o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka, ter panožnim sporazumom tekstilne dejavnosti SR Slovenije.

Tudi o tem osnutku sprememb in dopolnitev smo razpravljali na DS in SDS. Pripombe so bile le na formulacijo izjemnega dohodka, kako razporejamo osebne dohodke iz čistega dohodka oz. kako določamo osebne dohodke delavcev po organizacijskih enotah, ter še dodan splošni člen o oblikovanju sredstev za skupno porabo.

Predlog s temi pripombami je bil na delavskemu svetu sprejet in določen za sprejem na referendumu.

Skupščina občine Litija nas je obvestila o izvajanju Zakona o celotnem prihodku in dohodku. V kolikor ne bomo v mesecu septembru uskladili tega pravilnika z zakonom in družbenimi usmeritvami, bomo morali izplačati mesečni buto osebni dohodek za september in do uskladitve največ do 80% povprečnega mesečnega OD na delavca v naši delovni organizaciji v preteklem letu, povečanega za rast življenjskih stroškov v SFRJ.

c) Na spremembe in dopolnitve **samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi sredstev skupne porabe** v javni razpravi delavci niso imeli pripomb. Zato je delavski svet osnutek v enaki vsebini preoblikoval v predlog.

Spremembe se nanašajo predvsem na osnovo za izračun posameznih izdatkov skupne porabe, za katere bo v bodoče osnova povprečni OD, praviloma od zadnjega zaključnega računa oziroma periodičnega obračuna.

Anton Primožič

Na podlagi čl. 46 statuta delovne organizacije, je delavski svet na seji dne 14. septembra 1987 sprejel

SKLEP o razpisu referenduma

I.

Razpiše se referendum za sprejem

- a) sprememb in dopolnitev statuta delovne organizacije
- b) sprememb in dopolnitev pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo
- c) sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o oblikovanju in uporabi sredstev skupne porabe.

II.

Referendum se izvede dne 30. septembra 1987.

III.

Imenuje se komisija za izvedbo referenduma v sestavi:

1. Branko Primožič, predsednik
2. Branko Bizjak, namestnik
3. Martina Kralj, tajnica
4. Mija Šistek, namestnica tajnice
5. Vojko Bizjak, član
6. Ivica Dernovšek, namestnica člana.

IV.

Imenuje se komisija za sestavo volilnih imenikov v sestavi:

1. Magda Verbaj, predsednica
2. Mira Jeriha, članica
3. Lado Zevnik, član.

V.

Sklep se objavi v Litijskem predilcu.

Predsednica DS:
Vera Bric l.r.

V pripravi na volitve

Samoupravnim organom v delovni organizaciji poteka dveletna mandatna doba, zato je potrebno izvesti volitve v delavski svet, disciplinsko komisijo in odbor samoupravne delavske kontrole. Delavski svet je na seji 14. septembra, v skladu s statutom, že razpisal volitve.

Na podlagi statuta je za pripravo na volitve in za sestavo kandidatne liste odgovorna sindikalna organizacija. Ta je dolžna po samoupravnih delovnih skupinah organizirati kandidacijske konference. Na teh konferencah bomo delavci predlagali kandidate, ki nas bodo zastopali v naslednjem mandatnem obdobju.

Sindikati, v sodelovanju z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami, je odgovoren, da so v delavskem svetu zastopani vsi deli delovnega procesa in socialna sestava kolektiva.

Vsaka samoupravna delovna skupina mora predlagati vsaj enega delegata, nič pa ne bo narobe, če bo samoupravna delovna skupina kandidirala dva ali več kandidatov. Na kandidacijski konferenci je treba predlagati tudi kandidate za disciplinsko komisijo in odbor samoupravne delavske kontrole.

Delavci bomo izbrali za kandidate sodelavce, ki imajo ugled v svoji sredini in v delovni organizaciji, ki poznajo problematiko in jo znajo objektivno ocenjevati, jo znajo s svojo razgledanostjo prenašati tako na delavski svet kot tudi obratno, in bodo s svojo ustvarjalnostjo pripomogli k pravnim odločitvam.

Predlagane kandidate v posamezni samoupravni organ bomo volili na enotni kandidatni listi.

V delavski svet bo izvoljenih 53 delegatov, v disciplinsko komisijo in v odbor samoupravne delavske kontrole pa po 7 članov. V primeru, da bo število kandidatov enako številu izvoljenih, morajo kandidati dobiti več kot polovico glasov. V kolikor bo kandidatov na kandidatni listi več kot pa bo število izvoljenih, so izvoljeni tisti kandidati, ki dobijo največ glasov.

Pri kandidiranju moramo biti pozorni, da ne bomo predlagali glavnega direktorja in delavcev s posebnimi pooblastili, ter delavcev, ki so bili že dve mandatni dobi zaporedoma v posameznem samoupravnem organu.

Anton Primožič

Nadurno delo v času od 1. 1. do 30. 6. 1987

V proizvodnjem sektorju je bilo največ nadurnega dela opravljenega ob organiziranem nadurnem delu po nalogu glavnega direktorja, drugi vzroki pa so naslednji: v čistilnici odpadkov in efektni sukalnici zaradi nadomeščanja bolniškega staleža in koriščenja rednega dopusta ter urejanja odpadkov v čistilnici. Delavci vzdrževanja v proizvodnem sektorju so opravili nadure zaradi popravil strojev (mikalnici, predpredilni stroji, predilni stroji), v sukalnici ob organiziranem nadurnem delu in remontu previjalnih strojev, delavci čistilne kolone pa zaradi nujnega čiščenja strojev v predilnici.

Delavci mehanične delavnice so večino nadurnega dela opravili v prvem tromesečju, zaradi montaže Krušik in Ingolstadt prstančnih predilnih strojev v prizidku predilnice sintetične ter montaže čistilnih strojev. Nadurno delo je bilo opravljeno tudi v času, ko proizvodni oddelki ne obratujejo in so nujna popravila, zaradi nadomeščanja, izdelave rezervnih delov, ki jih izdelujemo v lastni režiji.

Delavci elektro delavnice so opravili nadure ob popravilu strojev, remontu elektromotorjev, zaradi dela v trafo-postaji v času, ko proizvodnja ne obratuje. Nadure so bile opravljene tudi ob dežurstvih, opravljanja vzdrževalnih del in popravil elektroinstalacij v počitniškem domu in v prikolicah.

Delavci kotlarne so opravili nadure zaradi kurjenja v kotlarni in popravil kotlarne med prazniki, dovoza mazuta v popoldanskem času ter vzdrževalnih del v prikolicah.

Gradbena skupina je opravila nadure v zimskih mesecih, ko so delavci odstranjevali sneg in čistili transportne poti, odstranjevali so posledice nalivov ter sodelovali pri vzdrževalnih delih v počitniškem domu.

Delavci montažne skupine so opravili nadure v prvem tromesečju, ko se je vršila montaža strojev.

Administrativni delavci so opravili nadure zaradi rednega dežurstva, dežurstva pri popravilih trafo-postaje

ter vodenja delavcev elektro in mehanične delavnice. Nadurno delo je bilo opravljeno tudi zaradi organizacije zimske službe v Predilnici.

Mizarji so opravili nadure ob pravi počitniškega doma za letovanje.

Delavci remonta klima naprav so opravili nadure zaradi čiščenja in pranja klima naprav in LTG filtrov, večjih vzdrževalnih del (demontaža ventilatorjev, črpalk, reduktorjev, mazanje ležajev), dežurstev ob sobotah in nedeljah, ogrevanja prostorov med prazniki, opravljanja dela v počitniškem domu ter zaradi vzdrževalnih del na vodovodnem omrežju.

V komercialnem sektorju so delavci skladišča in zunanjega transporta opravili nadurno delo ob organiziranem nadurnem delu, prihodu surovin, nadomeščanje dopusta in bolniškega staleža. Administrativni delavci so opravili nadure zaradi nadomeščanja dopustov in bolniškega staleža ter opravljanja inventure.

V kadrovsko splošnem sektorju so opravili gasilci nadure zaradi nadomeščanja, šofer za prevoz izven delovnega časa, administrativni delavci pa zaradi rednega dežurstva, vzdrževalnih del v koči na Veliki planini in opravljanja proizvodnega dela.

V obratu družbene prehrane so opravliali nadurno delo ob organiziranem nadurnem delu, čuvaj počitniškega doma pa ob dežurstvih za praznike in ob nedeljah.

Delavci finančno računovodskega sektorja so opravili nadure v oddelku AOP zaradi sprememb programov za vlagalnico za doseg ustreznih hitrosti zajema in prenosa podatkov ter prenosa podatkov ob prehodu na novo leto na programih za knjigovodstvo. Nadurno delo pa je bilo opravljeno tudi ob zaključnem računu, dežurstvu in solidarnostno pomoč Zagorju.

Poročilo o nadurnem delu je obravnaval tudi delavski svet delovne organizacije in za izvajanje nadurnega dela ni imel pripomb.

V. B.

I. PROIZVODNI SEKTOR

Oddelek	št. del. 1. 6. 87	št. nadur 1. 6. 87	št. nadur 7. 12. 86
čistilnica odpadkov	19	202	270
čistilnica	42	326	798
mešalnica	7	54	148
mikalnica	48	362	690,5
predpredilnica	163	1207	2448
predilnica	218	2169,5	4124,5
sukalnica	599	7531,5	6493,5
efekt sukalnica	50	539	1108
vlagalnica	90	1062,5	927
zbiralnica cev	5	36	—
zabojarna	13	141	111
laboratorij	6	53	139
Skupaj	1260	13683,5	17257,5
povprečno mesečno	210	2280,5	2876

II. VZDRŽEVANJE V PROIZVODNJI

remont mikalnice	38	536	856
remont predpredilnice	47	799	751
remont predilnice bombaža	8	98	116
remont predilnice sintetične	12	266	—
remont sukalnice	32	541	41
valjčkarna	13	103	70
čistilna kolona PA, PB	4	96	40
Skupaj	154	2439	1874
povprečno mesečno	26	406,5	312

III. SEKTOR VZDRŽEVANJA

mehanična delavnica	60	1119	1251
elektro delavnica	57	731	1408
kotlarna	21	368	971
gradbena skupina	16	230	538
remont klima naprav	43	975	958
montaža strojev	22	492	982
administrativni delavci	8	73	340
mizarska delavnica	4	29	31
Skupaj	231	4017	6479
povprečno mesečno	38	669,5	1080

IV. KOMERCIALNI SEKTOR

zunanji transport	124	2521	2140
administrativni delavci	19	161	84
Skupaj	143	2682	2224
povprečno mesečno	24	447	370,5

V. KADROVSKO SPLOŠNI SEKTOR

gasilci	21	246	423
šofer	4	110	90
administrativni delavci	8	36	68
Skupaj	33	392	581
povprečno mesečno	6	65	96,5

VI. OBRAT DRUŽBENE PREHRANE

delavci v kuhinji in čuvaj počitniškega doma	61	522	880
povprečno mesečno	10	87	146,5

VII. FINANČNO RAČUNOVODSKI SEKTOR

administrativni delavci	20	186,5	31
povprečno mesečno	3	31	5
SKUPAJ DELOVNA ORGANIZACIJA	1902	23970	29326,5
Izplačana sredstva:	317	3995	4887,5

1. 6. 87 — 47.136.388 din brutto
7. 12. 86 — 42.877.284 din brutto

Na podlagi čl. 75 statuta delovne organizacije, je delavski svet na seji dne 14. 9. 1987 sprejel

SKLEP o razpisu volitev v delavski svet, odbor samoupravne delavske kontrole in disciplinsko komisijo Predilnice Litija.

I.

Razpišejo se volitve za delegate v delavski svet, odbor samoupravne delavske kontrole in disciplinsko komisijo delovne organizacije.

II.

Volitve v delavski svet se izvedejo 13. novembra 1987.

III.

Od 15. septembra 1987 dalje začnejo teči roki za izvedbo posameznih volilnih dejanj.

IV.

Na volitvah se voli 33 delegatov v delavski svet, 7 članov odbora samoupravne delavske kontrole in 7 članov disciplinske komisije.

V.

V delavski svet voli vsaka samoupravna delovna skupina po enega delegata, z enotno kandidatno listo delovne organizacije.

VI.

Volitve bo izvedla volilna komisija v sestavi:

1. Anton Primožič, predsednik
2. Branko Bizjak, namestnik predsednika
3. Martina Kralj, tajnica
4. Mija Šistek, namestnica tajnice
5. Vojko Bizjak, član
6. Ivica Dernovšek, namestnica člana

VII.

Imenuje se komisija za sestavo volilnih imenikov v sestavi:

1. Magda Verbaj, predsednica
2. Mira Jeriha, članica
3. Lado Zevnik, član.

VIII.

Sklep se objavi v Litijskem predilcu.

Predsednica DS:
Vera Bric l.r.

O porabi energije je treba razmišljati

Energija postaja vse bolj dragocena, pa tudi iz dneva v dan dražja. Zato se v svetu, pa tudi pri nas, odpira vse več vprašanj, kako priti do novih virov energije za industrijsko porabo, pa tudi za gospodinjstva, ki ob dobri opremljenosti prav tako niso zanemarljiv potrošnik energije.

Na spomladanski problemski konferenci SZDL Slovenije so ekologisti bojevali pomembno bitko, ki se je nadaljevala v skupščinskih dvoranah: moratorij gradnje jedrskih elektrarn do leta 2000. Ta problem je posebej vznemirjal mlade, saj se dobro zavedajo obeh plati jedrske energije. Bodočnosti brez nukleark, če hočemo povečati nacionalni dohodek, izboljšati življenjski standard in se približati razvitim deželam, pa si večina naših strokovnjakov ne predstavlja.

Vendar pa takozvani energetski alternativi glasno opozarjajo na to, da obstajajo še drugi viri energije, v vodi, soncu, termalnih izvori, pa koriščenje vetra in biomase, da bi na ta način nadomestili del »žive energije«, ki se pridobiva iz premoga in nafte.

Predvsem pa v razvitem svetu, nekoliko počasneje pa tudi pri nas, tečejo aktivnosti v tej smeri, da bi potrošnja energije zadržali ali le minimalno povečevali, dokler se ne razjasnijo bodoči možni viri energije, o katerih tečejo v svetu mrzlične raziskave. Vsi se namreč zavedajo stroškov postavitve jedrskih elektrarn, ob tem, da še ni dokončnega stroškovnika za njihovi demontažo, in dejstva, kaj bodo ti kolosi za seboj zapustili.

Strokovnjaki pa istočasno vse bolj opozarjajo tudi na to, da smo v porabi energije še veliki razsipniki. To močno velja tudi za našo deželo. Švica, na primer, porabi od celokupne energije samo 19 odstotkov za industrijo, Slovenija pa celih 50. Čeprav se v Sloveniji največ energije porabi v 5 odstotkih organizacij združenega dela, pa eno k drugemu, k visoki porabi prispevamo tudi vsi drugi potrošniki.

Akcija varčevanja še ni stekla kot bi bilo treba, saj tudi državna blagajna nima sredstev za kakšne spodbudne injekcije na tem področju in so zato aktivnosti v celoti prepuščene porabnikom.

Veliki potrošniki energije s svojimi programi posodabljanja obljubljajo energetske prihranke, saj jih stroški energije zaradi visoke cene vse bolj obremenjujejo v kalkulacijah njihovih izdelkov. Napačno pa bi bilo, če bi varčevanje pričakovali samo od velikih porabnikov, ostali, ki sicer trošijo manj, skupaj pa porabijo veliko, pa bi čakali križem rok. V Sloveniji je na primer, še polovica tovarniških hal zastekljena z enojnim steklom, da prihrankov pri izboru ustrezne energije ne omenjamo. Ni naključno, da se pojavljajo tudi nove or-

ganizacije združenega dela s široko zastavljenimi znanstvenimi programi svetovanja kako prihraniti energijo, čeprav bi o tem v prvi vrsti morala v svojih razvojnih programih, razmišljati industrija sama.

Treba je reči, da smo slovenski tekstilci ena prvih gospodarskih dejavnosti, ki smo v programu razvoja tekstilne industrije Slovenije do leta 2000 vključili tudi program zniževanja porabe energije na enoto proizvoda in rekurperacijo (ponovno pridobivanje) toplote. To naj bi bil eden bistvenih dejavnikov razvojnega koncepta in utrditve modela tekstilne industrije v slovenskem gospodarstvu ob prehodu v tretjo industrijsko revolucijo okoli leta dvatisoč.

Razvojni projekt nalaga, da je treba v tem pogledu doseči visoko osveščenost tehnologov in uvesti nadzor nad vsako porabo energije. Racionalizacijo je treba iskati predvsem pri uporabi sedaj odvržene energije, odpravi oz. zmanjšanju konic, izolaciji na razvodni energetski mreži, stavbah, energetskih objektih, strojih in obveznem vračanju kondenzata. Največji prihranek pa je možno doseči s pravilno izbiro tehnologije, pri čemer pa je nujno sodelovanje energetskih strokovnjakov, pri katerih organizacije združenega dela ne bi smele varčevati.

Pri izboru tehnologije mora biti poudarek tudi na znižanju temperatur, saj neizolirani stroji sevajo toploto v okolje in povišujejo energetske stroške, z visokimi temperaturami pa obremenjujejo

delavce. Energetske prihranke pa bo možno doseči tudi z uvajanjem avtomatske regulacije s pomočjo krmiljenja z ustreznimi mikroprocesorji.

Realizacija razvojnega projekta slovenske tekstilne industrije bo odvisna od tega, koliko bodo organizacije združenega dela postavljene cilje s svojimi programi načrtovale in uresničevale.

O tem, kakšno je stanje porabe in stroškov energije v naši delovni organizaciji, kaj je v tem pogledu prispevala končana faza modernizacije v preteklem letu in o odnosu ter načrtih do tega pomembnega razvojnega vprašanja, smo povprašali nekaj naših sodelavcev.

Andrej Kralj:

Koliko nas bremenijo izdatki za električno energijo

V letu 1986 so začeli stroški za porabljeno električno energijo hitro naraščati in so postali pomemben strošek v strukturi cene naše preje.

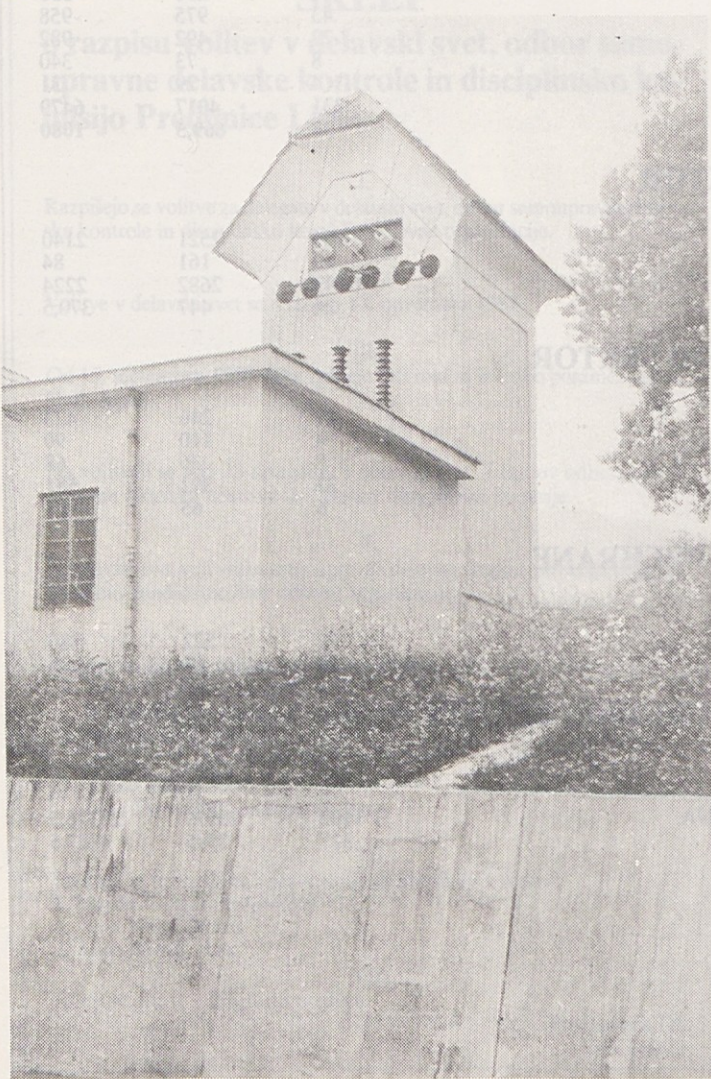
Do izrednega porasta tega stroška pa je prišlo v prvi polovici letošnjega leta, predvsem zaradi povečanja cene električne energije. Poleg tega, da moramo plačati za porabljeno električno energijo visoko ceno, pa moramo še velik del sredstev ustvarjene akumulacije združevati za razvoj energetike. Z letošnjim letom pa pokrivamo tudi izgubo elektrogospodarstva, ki je bila ugotovljena za lansko leto. Osnova za zdrževanje je strošek porabljene električne energije in sicer moramo 52% višine stroška združiti iz akumulacije, posebej pa še 2,26% iz ostanka čistega dohodka (osnova za to združevanje je čisti dohodek, zmanjšan za osebne dohoke).

Vsi izdatki v prvi polovici letošnjega leta za elektroenergetske namene so naslednji:

— stroški za porabljeno električno energijo	385,219.000 din
— pokrivanje izgube preteklih let	39,416.000 din
— združevanje za razvoj energetike	199,717.000 din
— združevanje iz čistega dohodka za razvoj elektroenergije	2,758.000 din
skupaj	627,110.000 din.

Ne zalagajte zasilnih izhodov!

na vsakem koraku

Ko primerjamo letošnje izdatke v energetske namene z lanskimi, so ti večji za 207%. V lanskem letu smo za te namene imeli 204 milij. dinarjev izdatkov.

Se bolj nazoren je podatek, ki pove, koliko nas stane električna energija (stroški in združevanje) na kg proizvedene preje za prodajo. V letošnjem polletju je bil ta izdatek 151,69 din/kg, v prvi polovici lanskega leta pa le 51,37 din/kg. Torej je strošek letos skoraj trikrat večji od lanskega.

Podatki nazorno kažejo, da moramo zaradi izrednega porasta tovrstnih izdatkov stroškom energije posvetiti posebno pozornost in varčevati do skrajne meje. Saj tudi pri letošnjih podražitvah energije najbrž še ni izrečena zadnja beseda.

O porabi, cenah in energetskih prihrankih

O količinski porabi električne energije je Lojze Koprivnikar, vodja elektro obrata povedal, da imamo cenovne postavke opredeljene na visoko sezono (januar-marec in oktober-december), ko je energija dražja, in pa na nizko sezono za ostale mesece, z nižjo tarifo.

Nadalje je cenovno opredeljena tudi dnevna tarifa, neglede na mesec, in sicer je višja postavka v času od 7. do 13. ure in od 16. do 22. ure, preostale ure pa je cenejša.

Zelo pomembna pa je poraba in plačilo električne energije glede na konično moč. Konica je trenutno najvišja poraba v mesecu, ki traja dalj od 15 minut, in po tej konici se potem ves mesec računa konična moč.

Porabo električne energije plačujemo iz dveh postavk, in sicer

— po končni moči, ki znaša 4.900 KW, in pa po

— mesečni porabi po števcu, ki znaša 2.500.000 Kw ur.

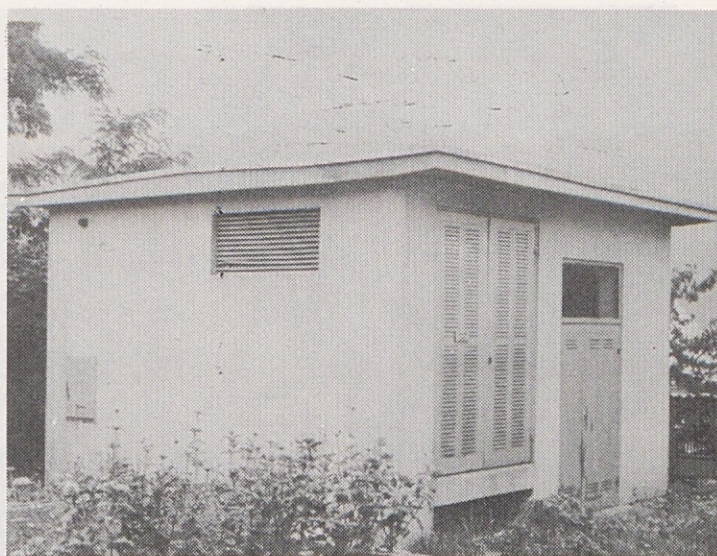
Po sedaj veljavnih cenah je kilovatna ura v visoki sezoni, po visoki dnevni tarifi 2 606 din, nočna pa 1 303 din. Direktna poraba v nizki sezoni je dnevna tarifa 1 738 din za kilovatno uro, nočna pa 869 din. Iz teh podatkov je razvidno, da je v visoki sezoni električna energija za skoraj sto odstotkov dražja napram

nizki sezoni, bistvena pa je tudi razlika med nočno in dnevno tarifo.

Konična moč je po zadnjih cenah za visoko sezono 7 864 din za kilovatno uro v dražjih, in 5 243 din v cenejših mesecih.

Pri čem so možni energetski prihranki v naši tovarni?

Darko Primožič, direktor sektorja vzdrževanja in Lojze Koprivnikar navedata, da je eden od prihrankov možen pri energiji za ogrevanje (porabi mazuta). Dosežemo ga lahko s tem, da kurjači čim bolj budno spremljajo temperaturo povratne vode in glede na to pripirajo ventile. To smo v preteklih letih že precej zaostriili in tudi dosegli 10 do 15 odstotne prihranke. Regulacijo bi bilo sicer možno tudi avtomatizirati, vendar je avtomatika za pripiranje ven-

Ukrepi za varčevanje z energijo so bili sestavni del vseh dosedanjih stabilizacijskih programov, od leta 1982 dalje. Nekateri ukrepi so se »prijeli« in preras-

organizacijski ukrepi so možni za zmanjšanje konice. Eden od najučinkovitejših bi bil: postopen zagon strojev raziriti na daljši čas (sedaj pod četrt ure).

Ko bo razvidno, kolikšna sploh je konica nad normalno porabo, za katero predvidevajo da ni visoka, se bo treba pogovoriti tudi o tem, ali je možno konico znižati samo z organizacijskimi ukrepi, ali se izplača kupiti celo avtomatiko, ki bi posamezne oddelke postopno vključevala ali izključevala iz obratovanja. Pa tudi o tem kaj je koristnejše, ali prihranek pri energiji, ali zastoj v proizvodnji zaradi izklapljanja.

Sicer pa je treba poudariti, da imamo tudi sedaj v tovarni zaradi troizmenskega dela skoraj idealno porabo, zagon strojev v začetku tedna je raztegnjen na skoraj četrt ure, malice in s tem v zvezi ustavljanje strojev je razporejeno postopoma po oddelkih, ponekod pa jih celo ne ustavljajo. Seveda pa je treba v tej stiski z energijo, ki se bo v bodoče še zaostrovala, in prav tako zaradi visokih cen, pravočasno in nenehno iskati vsakršne možnosti varčevanja.

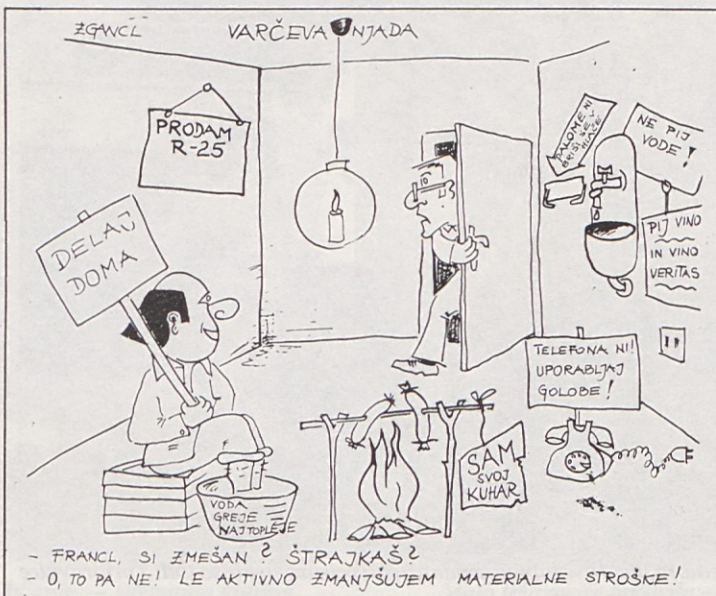
Enega od prihrankov lahko dosežemo še pri porabi jalove energije, ki nujno nastaja pri obratovanju strojev. V ta namen se nameščajo kompenzacijske naprave v transformatorskih postajah. Temu v naši tovarni sledimo, razen kar smo nekoliko zaostali ob povečanju kapacitet po rekonstrukciji in bomo morali zaradi tega obstoječe kompenzacijske naprave še povečati. Predvsem, ker zmanjšanje porabe jalove energije vpliva tudi na ugodnejše cenovne tarife, s čimer dobavitelj energije stimulira čim boljše izrabo.

Zanimivo je mogoče tudi to, da za ogrevanje proizvodnih prostorov v naši tovarni med tednom praktično ne trošimo nič energije, saj jo dovolj oddajajo stroji, zato tudi dodatna izolacija tovarniških zgradb ni potrebna. Dodatno ogrevamo le med prazniki ko tovarna ne obratuje, pred začetkom delovnega tedna in včasih za uravnavanje klimatskih pogojev.

Zaključek

Odnos do energije se zaradi omejenih možnosti njene produkcije in zaradi večanja vseh vrst porabe zaostrojuje s hitrimi koraki. Največ k pravilnim usmeritvam lahko pripomore osveščenost in pripravljenost načrtovalcev razvoja tako v družbenopolitični skupnosti kot pri posameznih porabnikih. Pri tem pa lahko pride do velikih napak ali pa do bistvenih prihrankov; eno in drugo pa bo v bodoče občutno posegalo v našo usodo.

M. Kralj

tilov prilično draga, potreben pa bi bil tudi večji poseg v kotlarniške naprave, za vse skupaj pa trenutno nimamo sredstev.

li v vsakdanjo prakso, druge, kot je zapiranje oken in vrat v zakurjenih prostorih, pa bi bilo treba z vsakoletnimi akcijami osvežiti, saj ljudem, tako v tovarni kot v stanovanjskih blokih, te navade kar nočejo zlesti pod kožo.

Kar zadeva porabo električne energije, je naša tovarna kar precejšen odjemalec, vendar pa tudi ugoden, saj ima zaradi troizmenskega dela porabo porazdeljeno preko celega dneva.

Darko Primožič in Lojze Koprivnikar pravita, da so prihranki pri energiji v tovarni možni predvsem pri:

- zmanjšanju oziroma razbremenitvi konice
- pri direktni porabi po števcu (s stabilizacijskimi ukrepi)
- pri porabi mazuta, ne navsezadnje
- pa tudi pri vodi (racionalna poraba in zapiranje pip), saj je tarifa za industrijo še enkrat višja kot za ostale porabnike. Je pa poraba tudi osnova za ostala združevanja, kot je razširjeno re-produkcijo v energetiki, za pokrivanje izgube, in podobno.

Kako je možno zmanjšati konico?

Kupiti nameravamo posebno uro za merjenje konične moči, s katero bomo na podlagi diagrama točno ugotovili kdaj (dan in uro) v tovarni konica nastane. Na to bo potrebno, skupaj s proizvodnim sektorjem ugotoviti, kakšni

Elektroaparate ne gasite z vodo!

Prvi dan, na uvajalnem seminarju, se udeleženci najprej seznanijo s celotnim programom in nadrobnim urnikom usposabljanja.

Skupina, ki je pričela s poukom 1. septembra, med uvajalnim seminarjem (prisostvovala so tudi 3 pripravnice in praktikantka).

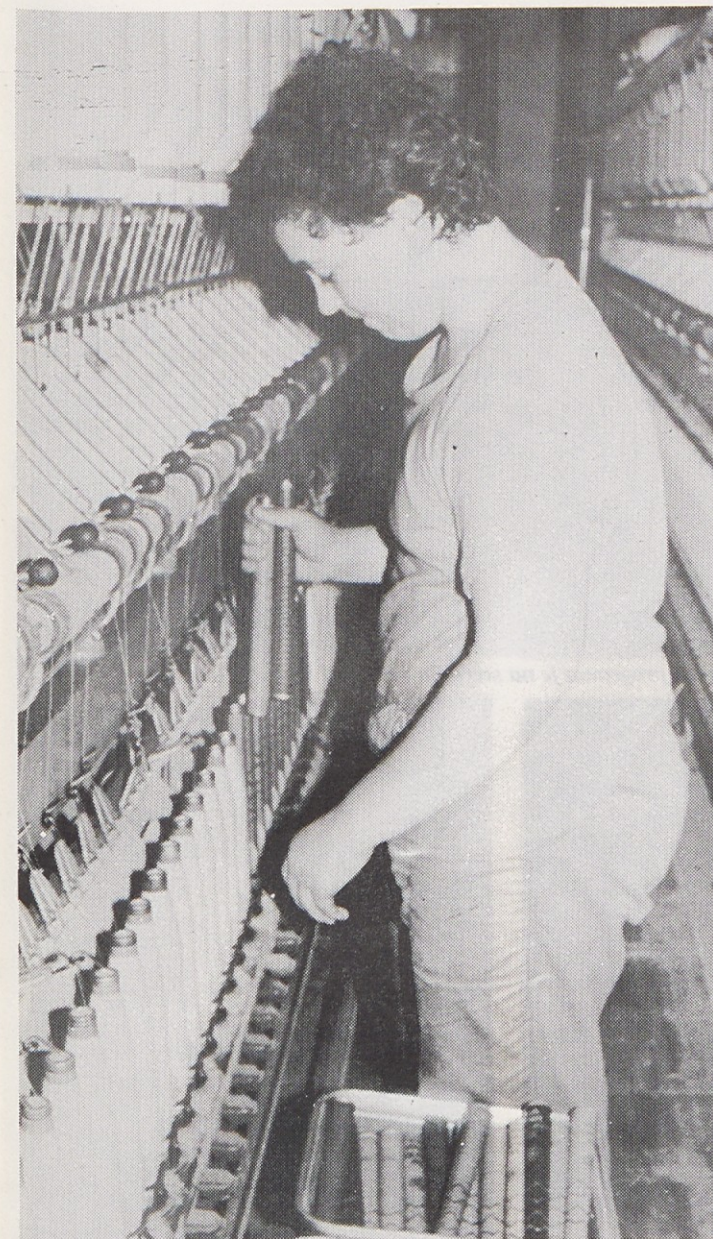
Teden kasneje se je na uvajalnem seminarju zbrala tudi druga skupina.

Usposabljanje novosprejetih

Prvega septembra smo pričeli z usposabljanjem, letos že tretje in četrte skupine, novosprejetih delavcev. Zaradi penečega pomanjkanja delavcev smo bili tudi tokrat primorani teoretični del skrajšati na 57 ur, novosprejete pa razdeliti v dve skupini. Skupni program, vključujoč praktično priučevanje, pa traja še vedno 504 ure.

V vsaki skupini je 16 udeležencev, ki bodo imeli vsak drugi ponedeljek v sejni sobi upravne zgradbe teoretični pouk. Teorijo poučuje sedem domačih predavateljev, strokovnjakov s posameznih področij. Večina predavateljev je poskrbela tudi že za skripta, tako, da odpade izguba časa s pisanjem in ga ostane več za pisne vaje. V usposabljanje je vključenih tudi 10 novosprejetih, ki so že osvojili del splošnoizobraževalnih in strokovno-teoretičnih znanj v skrajšanem oziroma srednjem programu srednjega izobraževanja. Le-tim se ta znanja priznajo. Polagali bodo samo izpit iz varstva pri delu ter tekstilne tehnologije in pa seveda praktični del.

Skratka, po treh mesecih usposabljanja bo potrebno pokazati kako so bila podana znanja osvojena in po uspešnem preizkusu bo delovno razmerje podaljšano za nedoločen čas.

Novosprejeti pri praktičnem usposabljanju — snemanju kopsov.

Malo težavnejše opravilo — menjava navitka predpreje.

Med ogledom proizvodnih oddelkov je našan vedno veliko. Tokrat odgovarja nanje tov. Stane Črne.

Požarni varnosti dajemo še poseben poudarek. Tovariš Rudi Zupan je končal predavanje s prikazom ročnih gasilnih aparatov in seveda tudi njih praktično uporabo.

Srečanje upokoјencev

Za 101. obletnico obstoja naše tovarne, smo se zopet srečali z našimi upokoјenci v dvorani na Stavbah. Po prijaznem sprejemu v avli, kjer smo jih počastili z aperitivom, se je dvorana hitro napolnila. Ob petih pa se je že pričelo srečanje. Najprej je vsem prisotnim zapel Litijski oktet, potem pa je spregovoril našim upokoјencem tov. Mirtič Jože.

Sledila je večerja, ki so jo za upokoјence, jubilate in člane delavskega sveta pripravili v našem obratu družbene prehrane. Za dobro počutje in ples pa so poskrbeli Ržiški fantje.

Ples sta otvorila najstarejša prisotna upokoјenca tov. Žabjakova in tov. Ceglar. Za zabavni program, ki je zapolnjeval odmore med plesi, pa letos ni bilo potrebno preveliko angažiranje voditeljice, da pridobi nekaj tekmovalcev. Zabavne igrice niso bile zahtevne, za sodelovanje pa je vsak tekmovallec, oprostite, tekmovalka (upokoјenci so tako, kot vsa prejšnja leta, raje gledali, kot sodelovali), dobila darilo. Saj vemo tisti slovenski pregovor, da se zastonj še mačka ne praska.

Letos smo zabavni del srečanja pričeli z rdečo nitjo. To je bil kar precej velik paket in v njem je bilo zaprto darilo. Vsi so morali ugibati, kaj naj bi to bilo in kdor bi uganil vsebino, bi dobil paket. Po duhovitih odgovorih (od menic, damskih vložkov, preje, pa do torte, denarja in prstanov) je tov. Anžurjeva ugotovila delni odgovor t.j. omela. Drugi del pa je ostal nepoznan, dokler tov. Anžurjeva ni odprla paketa in v njem se je poleg omel bohotil še — WD 40.

Na srečanju tudi letos nismo pozabili na tradicionalni ples z breskvami. Obljubili smo, da bodo breskve trde, toda tu je jesen, ko sadje dozoreva in tako se je ponovilo, da so breskve oddajale preveč soka, ki je kapljal z nosov.

Precej smeja je požela tudi igrica, ko z zavezanimi očmi ugišaš začimbe. Pomemben je dober nos, kajti po petih začimbah začutiš v nosnicah poznan vonj, ki ga ne moreš ugotoviti — t.j. čevljev.

Potem smo plesali še s stoli in napihovali balone. Toda za to igrico smo uporabili »pumpe« za napihovanje blazin. »Pumpe« so morale ostati na stoli in tekmovalke so s poskakovanjem po stoli napihoval balon toliko časa, da je le-ta počil.

S toaletnim papirjem pa je bilo potrebno so-tekmovalko poviti v mumijo, oz. v štručko, v takšno, kot so včasih naše upokoјenke povijale svoje otroke.

Potem smo prenašali balone, pojesti je bilo potrebno z zavezanimi očmi puding, odgovarjati na vprašanje itd.

Večer je hitro minil v smehu in dobri volji, zato naj na koncu zaželim našim upokoјencem še veliko zdravja in drugo leto zopet nasvidenje na Stavbah.

Za kulturni del programa je na srečanju poskrbel Litijski oktet.

Glavni direktor tov. Jože Mirtič je toplo pozdravil nekdanje člane delovnega kolektiva. Seznanil jih je s trenutnim stanjem Predilnice ter jim zaželel ob srečanju obilo zabave in prijetno vzdušje.

Zbranim upokoјencem je spregovoril tudi predsednik skupščine občine Litija tov. Mirko Kaplja, ter jim zaželel še obilo zdravih in zadovoljnih let.

Za ples so nam neumorno, glasno in pozno v noč igrali Ržiški fantje.

Ples sta tokrat otvorila upokojenca Marija Žabjak in Alojz Ceglar.

Ugotavljanje »poznanih začimb«.

Tradicionalni breskov ples.

Pri »pumpanju« balončkov je bilo smeha še in še.

Medsebojno hranjenje tekmovalk z zavezanimi očmi.

Povijanje sotekmavalke s stranišnim papirjem v »štručko«.

Za vse zmagovalce so bila pripravljena praktična darila, za ostale pa tolažilne nagrade. Tov. Mojca, ki je pripravila in tudi zelo uspešno izvedla ves tekmovalni program, izroča nagrado zmagovalki tov. Milici Kubot.

Večer je kar prehitro mineval v smehu. Tekmovalke pa so po vsaki točki požele buren aplavz.

Upokojili so se...

V mesecu juliju so se upokojile štiri sodelavke. Na običajni poslovilni pogovor so žal prišle le tri, četrta je bila nujno zadržana.

O svojem življenju, katerega pretežni del so posvetile Predilnici pa so pripovedovale:

Kovač Ana, čistilka sanitarnih prostorov: »Prvo službo sem nastopila leta 1971. in sicer kot strežnica v Kliničnem centru v Ljubljani. To delo sem opravljala eno leto in pol. 1973. leta pa sem bila sprejeta v Predilnico kot čistilka. Med službovanjem v Predilnici sem sedem let tudi posluževala predpredilni stroj, zadnjih pet let pa sem zopet delala kot čistilka sanitarnih prostorov. Mož je upokojeni rudar že dvanajst let. Dolčas mi ne bo, saj dela pri hiši nikoli ne zmanjka. Od treh otrok je eden že poročen. Tudi hčerka dela že dobri dve leti v Predilnici. Za razumevanje in sodelovanje se lepo še enkrat zahvaljujem vsem mojstrom in sodelavkam ter sodelavcem. Z vsemi sem se dobro razumela, ter jim želim obilo zdravja in osebnih sreč« je ob odhodu na avtobus in slovesu še posebej poudarila. Upokojila se je s 23. 7. 1987.

Bitenc Amalija, čistilka proizvodnih prostorov v sukalnici: »Decembra 1961. sem se zaposlila v Emoni-mesni industriji v Zalogu. Delala sem pri sprejemu in oddaji perila. Kasneje sem delala dve leti kot kurirka na železniški postaji v Zalogu. Januarja 1964. sem pričela z delom na različnih strojih v sukalnici Predilnice in pri čiščenju oddelka. Posluževala sem tudi previjalni stroj. Po dograditvi nove previjalnice pa sem delala pri kiperju, zadnja 4 leta pa kot pometalka.

Od štirih otrok eden še ni preskrbljen. Obiskuje železniško šolo za kondukerje. Dela mi doma nikoli ne bo manjkalo, saj je okoli hiše vedno kaj za postoriti. Lažje mi bo po novem letu, ko se bo upokojil tudi mož, ki pravtako dela v Predilnici. Napišite prosim, da lepo pozdravljam vse sodelavke in vodje v sukalnici — previjalnici, še posebej pa tov. Škerbina Leona. Če bi bila mlajša in bolj zdrava, bi še vedno rada hodila v službo«, je zaključila svoje kratko pripovedovanje. Upokojila se je s 5. 7. 1987.

Fink Ivana, predica: »1. julija 1960 sem se zaposlila kot pomočnica v kuhinji gostilne Borišek, nato pa sem odšla v Emono-mesno industrijo v Zalog. Kot posledico stalnega dela v vodi sem dobila vnetje kože ter zaradi tega Emono po devetih mesecih zapustila. V aprilu 1963. leta sem nastopila delo v Predilnici. Osem let sem delala kot snemalka, kasneje pa vsa leta do upokojitve kot predica.

Ob odhodu v pokoj se prav lepo zahvaljujem sodelavkam iz predilnice sintetike — 1. izmena za poklonjeno darilo«. Srečanja ob upokojitvi se tov. Ivana žal ni mogla udeležiti zaradi nege bolne tašče. Upokojila se je s 5. 7. 1987.

Pavliha Marija-Mimi, pomožna delavka pri rezervi: »Kot sedemnajstletno dekle sem začela z delom v Predilnici. Najprej sem bila snemalka, po nekaj letih pa sem postala predica na prstančnem predilnem stroju v predilnici II. Po poroki sem se preselila v Zagorje in zaposlila v tovarni baterij Zmaj — Ljubljana. Tam sem delala 6 mesecev kot merilka baterij. Naslednji dve leti pa sem delala na Polikliniki v Ljubljani kot vlagalka v skladišču.

Od leve proti desni: Amalija Bitenc, Ana Kovač in Pavliha Marija.

Vrnila sem se zopet v Predilnico in opravljala dela snemalke in predice. Zadnjih sedem let sem pa bila pri tov. Pajtlerju v rezervi predilnice. Od treh otrok sta dva že preskrbljena, najmlajšemu je 16 let in obiskuje zlatarsko šolo v Celju. Ob upokojitvi se prav posebno zahvaljujem 3. posadi predilnice II in vse sodelavkam rezerve predilnice za razume-

vanje in sodelovanje«. Tov. Mimi se je upokojila s 23. 7. 1987.

Mi pa želimo našim novim upokojenkam še veliko zdravih in srečnih let ter se jim ob tej priliki še enkrat zahvaljujemo za vloženi trud pri uspešnem delu naše delovne organizacije.

B. B.

Obiskali smo upokojujence v Domu Tisje

V res lepo urejenem domu Tisje živi 14 naših upokojujencev. Večina med njimi se zaradi opešanih življenjskih moči ne bi mogla udeležiti srečanja svojih bivših sodelavcev, zato jih vsako leto ob tovarniškem prazniku obiščemo mi. Na krajši klepet smo se zbrali v manjši jedilnici, vse nepokretne pa obiščemo po sobah.

V Domu počitka Tisje so naslednje naše upokojenke: Jožefa Lajovic, Marija Mittoni, Ana Nova, Marija Ocepek, Justina Uštar, Emilija Zupančič, Ivana Muljavec, Alojzija Rebolj, Marija Hauptman, Apolonija Mak, Terezija Jelnikar, Julija-

na Pavliha, Jožefa Juvan in Pavla Lajovic.

Verjetno ni potrebno posebej poudariti, da so našega obiska vedno vesele. Sindikatu se najlepše zahvaljujejo za vso izkazano pozornost.

V Domu starejših občanov na Izlakah pa že več let živi Baš Štefka. Obiskali smo tudi njo. Vse bivše sodelavke in sodelavce prav lepo pozdravlja.

V Dom upokojujencev v Ptuj se je preselila naša upokojenka Ksenja Pihler. Zardi oddaljenosti je nismo mogli obiskati, kljub temu pa smo ji ob tovarniškem prazniku poslali čestitko.

Tovarišica Vera Bric v razgovoru z našimi upokojenkami.

Prišli — odšli v mesecu avgustu

Prišli:

3. 8. 1987 **Branko Sotlar**, Gabrovka, Gobnik 23, predilnica rezerva;
17. 8. 1987 **Aida Sinanovič**, Zagorje, C. zmage 43, predilnica rezerva;

Odšli:

Izjava, da ne želi več delati:

22. 8. 1987 **Irena Podlogar**, Litija, Gubčeva 7, sukalnica 3. izmena;

Prenehanje delovnega razmerja za določen čas:

28. 8. 1987 **Sonja Potočnik**, Vače, Vače 30, sukalnica rezerva
31. 8. 1987 **Tomaž Zore**, Litija, Valvazorjev trg 7, predilnica rezerva;
31. 8. 1987 **Miran Bizjak**, Gabrovka, Kamni vrh 5, predilnica rezerva;
31. 8. 1987 **Zoran Štikovac**, Litija, Ul. Luke Svetca 3, sukalnica rezerva;
31. 8. 1987 **Esma Delić**, Zagorje, Podvine 14, predilnica rezerva;

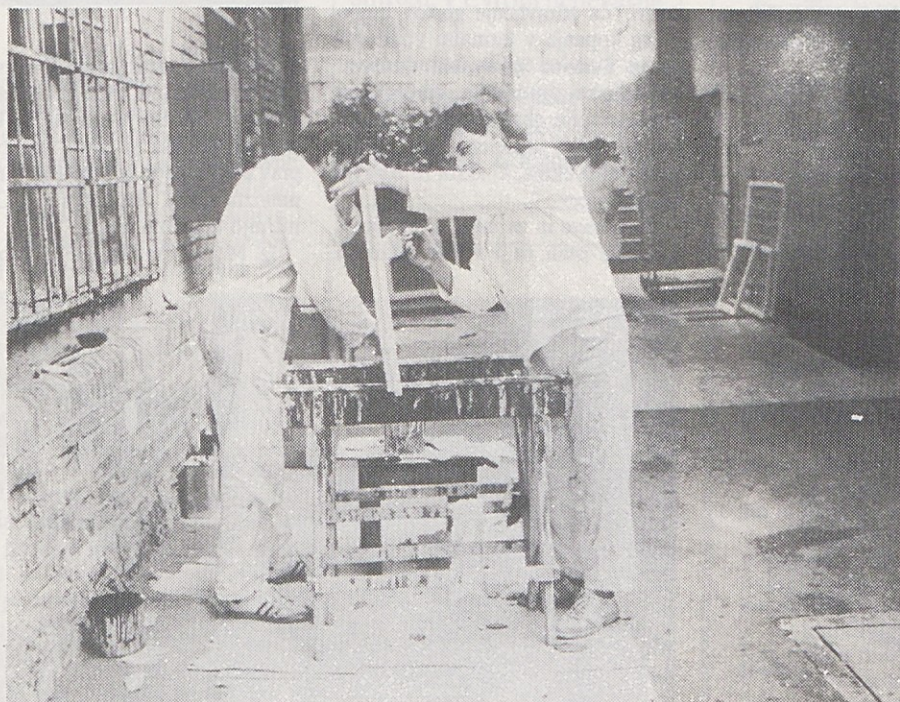
Pismeni sporazum — odpoved delavke:

31. 8. 1987 **Marija Emilijana Kolman**, Ljubljana, Kogejeva 6, obratno vzdrževanje sukalnice

Potek delovnega razmerja za določen čas:

31. 8. 1987 **Simona Cvet**, Ljubljana, Račiška 1, počitniški dom Novigrad
31. 8. 1987 **Karmen Cvet**, Ljubljana, Račiška 1, počitniški dom Novigrad
31. 8. 1987 **Irena Polanc**, Litija, Spodnji Hotič 29, počitniški dom Novigrad
V delovni organizaciji je bilo na dan 31. 8. 1987 zaposlenih 1046 delavcev od tega 666 žensk in 380 moških.
Od skupnega števila zaposlenih je bilo 65 mladoletnih oseb.

M. Verbajš

Sanitarni oziroma higienski predpisi določajo, da moramo prostore obrata družbene prehrane vsako leto prepleškati v celoti.

Nove knjige v matični knjižnici Litija

V prejšnji številki Litijskega predilca smo objavili seznam leposlovnih knjig, prejetih v knjižnico v letošnjem letu. Tokrat objavljamo obljubljeni seznam knjig za mladino.

Oznake pred avtorjem pomenijo:

- C — knjige za cicibane
P — knjige za pionirje
M — knjige za mladince
L — ljudsko slovo, pravljice
S — strokovne knjige za otroke

- M Ingolič: Čudovita pot
P Zidar: Pikapolonica Pika
M Malenšek: Počitnice v Bayangi
M Ingolič: Zgodilo se je
M Šmahelova: Velik križ
P Seliškar: Liški
C Baum: Čarovnik iz Oza
P Barrie: Peter Pan
P Kastner: Emil in detektivi
S Gutta: Otroci kuhajo in pečejo
C Čukovskij: Doktor Jojbol
M Šetinc: Na krilih sanj
C Makarovič: Sapramiška
S Vogelink: Knjiga za deževne dni
C Brest: Teci, teci, soncu reci
C Pet bratov
C Kam gredo sladoledarji pozimi
C Kosovel: Medvedki sladkosnedki
C Janček Ježek
L Avstrijske pravljice
C Divja žena, jubica in muščani
C Lisica in jež
C Rdeča kokoš
C Gobar
C Kraljica Vida
P Suhodolčan: Skriti dnevniki
C Vidaček: Zibelka v pesku
C Kant: Kako je šel Janek iskat zgodbo
S Košir: Mladi novinar
C Oven: Medo ali se muhe bojiš
M Adams: Vodovnikova vesina
S Jež: Ob Dravi in Muri
C Ovrčka Miorica
S Pretnar: Šolski kemijski laboratorij
M Ende: Neskončna zgodba
C Makarovič: Kaj lahko mleko postane
C Rainer: Zajček Skakaleček
C Manček: Modri medvedek
S Kornhauser: Pamet je boljša kot žamet
S Povej kdo je to
S Robnik-Filipič: Nič lažjega od kuhanja
S Povej kako deluje
S Povej kaj naj postanem
S Kuščer: Logo in računalnik
C Grimm: Sneguljčica
P Lindgren: Ronja, razbojniška hči
M Townsend: Skriti dnevnik Jadrana Krta
C Jovanovič: Zaba bere časopis
C Godina: Sinička v škornju
C Glogovac: Tik in Tak
M Sivec: Pozabljeni zaklad
C Disney: Hiška z grička, Pepelka, Pedro
C Disney: Dama in Potepuh, Goljat, Grdi raček
C Disney: Robin Hood, Trnjulčica, 101 dalmatincev
C Disney: Alica v čudežni deželi, Modri avtomobilček, Trije pujski
P Zagorski: Moj prvi prvi maj

(V prihodnji številki LP bomo objavili seznam strokovnih in poučnih knjig)

J. Konjar

Tudi v toplicah sije sonce

Že več let zapored letujem v Moravskih Toplicah. Vedno sem se vračal domov poln življenjskih moči in zdravja. Zato sem se odločil, da tudi vam predstavim ta kraj, saj je zaradi odročnosti malo znan pri nas.

Moravske Toplice se nahajajo na obrobju gričevnatega Goričkega in sredi rodovitnih prekmurskih polj, le nekaj kilometrov od tromeje med Jugoslavijo, Avstrijo in Madžarsko. Podnebje je blago, predalpsko.

Posebnost Moravskih Toplic je termomineralna voda, edinstvena v Evropi po svoji sestavi. Bogata je z jodom in hidrogenkarbonati. Pri izvoru ima temperaturo 72°C, voda v

bazenih pa je ohlajena na 36 — 38°C. Ta voda ugodno vpliva na: vnetne revmatične bolezni, degenerativni in izvensklepni revmatizem, kožna obolenja ter stanja po operativnih posegih in poškodbah lokomotorne sistema s funkcijskimi motnjami.

Zdravilišče ima 4 bazene s toplo vodo (36 — 38°C), od teh je 1 zaprt, 1 pa za otroke. Za tiste, ki jim topla voda ne ugaja, pa so pred kratkim naredili 2 bazena s hladno vodo (26 — 28°C). Od tega je 1 bazen olimpijski, ki je povezan kar s tremi otroškimi bazeni, kjer je voda visoka, 40 80 in 120 cm. V odprtih bazenih s toplo vodo se je mogoče kopati tudi pozimi.

Ob bazenih s termalno vodo je postavljen moderen hotel »Termal« B kategorije z 252 posteljami v dvoposteljnih sobah. Iz hotela vodijo klimatizirani hodniki v ambulanto, restavracije, fizioterapijo in do bazenov. Poleg tega so v zdravilišču 3 restavracije, v katerih lahko naročite jedi po želji, od jedi na žaru pa do največjih

specialitet. Njihova ponudba je res velika. Poleg tega na več mestih v zdravilišču prodajajo pijačo, sladoled, jedi na žaru, pečen krompirček in sadje. 50 metrov iz zdravilišča pa je tudi slaščičarna, kjer imajo izvrstno pecivo ter sladoled.

Malce odmaknjeni od glavnega kompleksa v senci dreves so postavljeni bungalovi, ki so grajeni v prekmurskem stilu (še vedno so kriti s slamo), namenjeni za tiste goste, ki raje letujejo v pravem domačem prekmurskem ambientu, kot pa v hotelskem udobju.

Sredi športnega parka v zdraviliškem kompleksu, na travnatih tleh je tudi kamp I. kategorije. Kamp ima svojo restavracijo, bife, žar, trgovino in prodajalno s sadjem.

Mnogo delovnih organizacij je tu postavilo tudi počitniške hišice, v katerih delujejo njihovi delavci.

Poleg hrane, pijače in kopanja pa nudijo Moravske Toplice še mnogo stvari. Za zdravljenje gostov imajo poleg kopanja v termalni vodi tudi druga naravna zdravilna sredstva: medicinska gimnastika, zračenje in termoterapija, ekstenzija, masaža, di-jete itd. Tu je zaposlena tudi celotna zdravniška ekipa, ki skrbi za zdravje obiskovalcev.

Za zdrave in za take, ki bi zdravi tudi radi ostali, pa je veliko možnosti

za rekreacijo: tenis, namizni tenis, balinanje v bližnjem motelu Čarda, tek v naravi (v bližini je trim steza), kolesarjenje (kolesa si lahko sposodite, prav tako loparje in žogice za tenis in namizni tenis), ribolov in lov. Organizirajo tudi šolo tenisa.

Iz Moravskih Toplic je mogoče

oditi na številne izlete. Bližina meje omogoča izlet v Avstrijo in Madžarsko. V bližini je veliko vinskih kleti, kjer je možna poskušnja vina. Poleg tega pa organizirajo tudi celodnevne izlete z avtobusom v različne bližnje kraje pri nas in v Avstriji. Za tiste, ki se ne odločijo za izlete in se zvečer nimajo kam dati, pa poskrbita dva ansambla, ki vsak večer zabavata goste v dveh restavracijah. Igrata pa glasbo za stare in mlade.

Organizirano je tudi dopoldansko varstvo za otroke, razne nagradne igre in podobno.

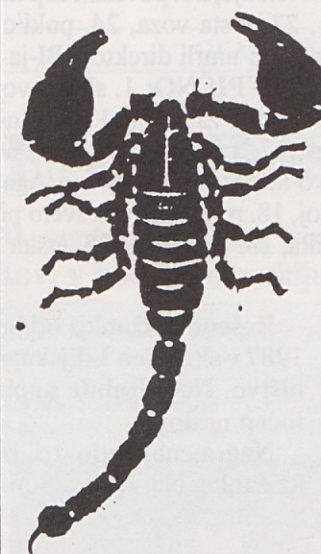
Ljudje v Moravskih Toplicah so gostoljubni in vedno pripravljeni za šalo in pesem. Kamor pridete, vas bodo pristrčno sprejeli in pogostili.

Vse to privablja domače, predvsem pa tudi tuje goste, saj mnogi od njih pravijo, da je to zdravilišče »zlata jama«, saj jih je odrešilo marsikatero bolečino.

Zaščitni znak Moravskih Toplic je štokljia, saj pravijo, da se tisti, ki enkrat pride, vedno vrača nazaj.

Adolf Pajtlar

Škorpion

Da, pravi škorpion se je pojavil v sanitarijah sukalnice efektnih sukancev. Po-brskali smo po Leksikonu Cankarjeve založbe in na strani 955 našli:

škorpion (Scorpionida), ščipalci, red pajkovcev z želom in strupnicama v zadnjem členu repastega zadka in s kleščicastima zadnjima pipalkama. Pik tropjskih vrst, ki merijo do 15 cm, je lahko za človeka smrten, v Evropi nenevarne vrste.

Upamo, da je bil tudi naš primer ek evropske vrste, vendar bomo takoj primer-no ukrepali z dezinfekcijo.

Vozniki!
Počasi »vozimo« iz poletnih suhih cest v deževno jesen. Bodi obzirni do pešcev!

Dežurna bencinska črpalka v Litiji

September 1987 na Brodarski cesti
Oktober 1987 na Ljubljanski cesti
November 1987 na Brodarski cesti
December 1987 na Ljubljanski cesti
Januar na Ljubljanski cesti

Ob sobotah je dežurna črpalka odprta od 6. 20. ure.

Tista, ki ni dežurna pa je odprta ob sobotah od 6. do 13. ure.

Odprla so se šolska vrata

Začetek septembra je čas, ko se spet odpro šolska vrata in ko prvošolčki prvič prstijo prag hiše učenosti. To je za otroke, starše in učitelje pomemben dogodek.

Različne poti vodijo do šole, odvisno od bivališča učenca. Nekateri morajo preko najbolj prometnih križišč in drugih »črnih točk«. Nebog-ljen je prvošolček, ki se še ni prilagodil novemu okolju v razredu, pa mora kar naenkrat sprejeti nase še odgovornost zase na poti v šolo. Zato smo odrasli prav tem otrokom dolžni nameniti v prometu posebno skrb. V najbolj prometnih križiščih so nekaj tednov za njihovo varnost skrbeli možje v modrih uniformah in malčki so kmalu spoznali, da mi-ličnik ni tisti »stric«, s katerim starši otroku običajno grozijo, ampak človek, ki skrbi za njegovo varnost in ga usposablja za življenje, in da je tovarišica že tudi postala njegova prijateljica.

Nekaj nasvetov za varno pot v šolo:

— Za starše je lasten otrok največja vrednota, zato so ga dolžni neprestano seznanjati z nevarnostmi, s katerimi se srečuje na poti v šolo in ga z lastnim zgledom privajati na pravila, ki veljajo v cestnem prometu.

— Starši naj se skupaj z otrokom in njegovim učiteljem seznani-jo z načrtom varne poti v šolo, ki ga ima vsaka šola. Prvošolčke naj nekaj dni spremljajo na poti v šolo.

— Prvošolček naj nosi ne le prvi teden obvezno orkog vratu rumeno rutico, ki jo je dobil v šoli, s čimer opozarja druge ude-ležence v prometu, predvsem voznike, da je na cesti še neobglen.

— Starši, vztrajajte, da bo vaš otrok nosil kresičko in oblačila, ki so dobro zaznavna.

— Vozniki, bodite pozorni na otroke, ko prečkajo križišča, še zlasti na tiste z rumenimi ruticami. Obvezno zmanjšajte hitrost pred prehodom za pešce in pravočasno ustavite vozilo. Za take vrste prekrškov miličniki ne bodo prizanesljivi.

— Vozniki, spoštujte dovoljeno hitrost v naseljih in vsa druga prometna pravila in predpise ter izboljšajte svojo voznisko kulturo.

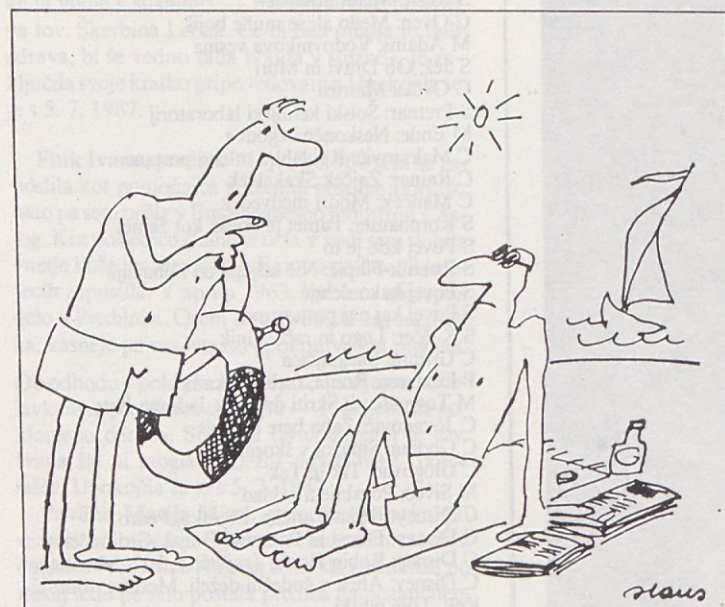
— Vozniki, poskrbite, da bo vaše vozilo vedno tehnično izpravo in da bodo njegove zavore delovale brezhibno.

— Starši, ne dovolite, da bi vaš otrok brez kolesarskega izpita ali brez spremstva odraslega vozil kolo v cestnem prometu. Kolo pa naj bo v vsakem primeru predpisano opremljeno in tehnično brezhibno.

— Starši, ne kupujte svojim otrokom koles s pomožnim motor-jem, dokler ti ne opravijo izpita iz cestnoprometnih predpisov.

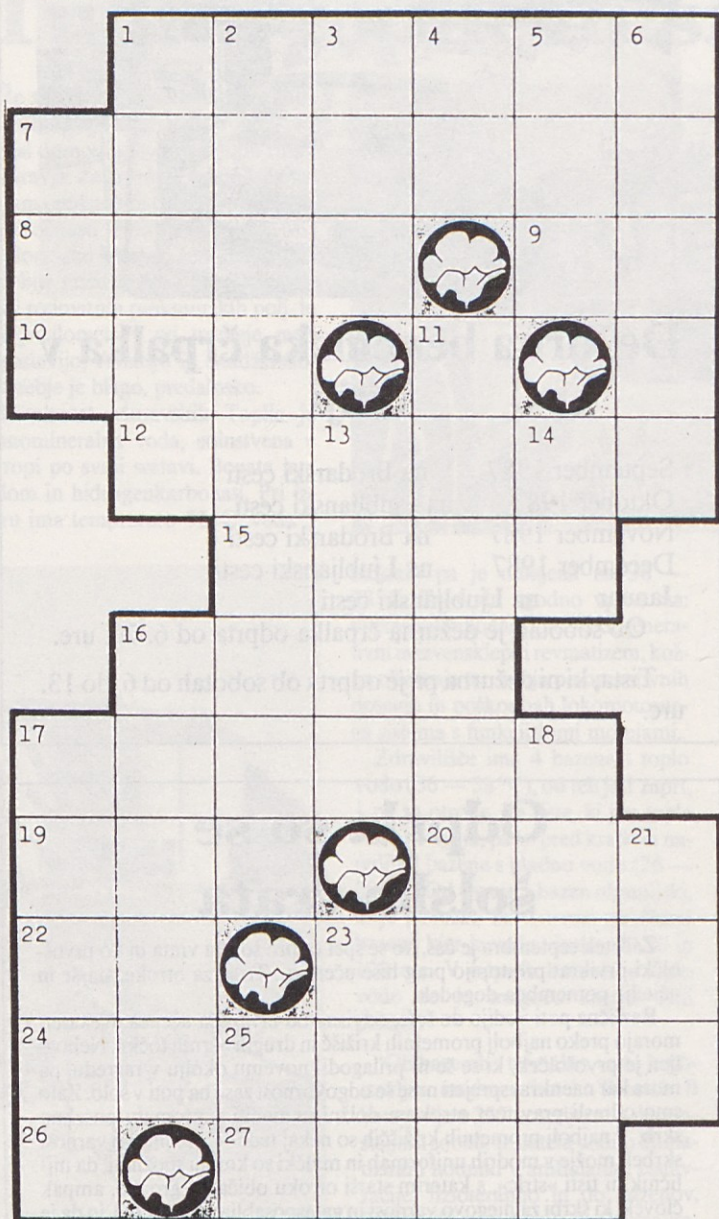
Ce bomo dosledno upoštevali ta navodila in vse druge cestnoprometne predpise in pravila, bomo prispevali svoj delež k temu, da bo na cestah manj prometnih nezd, v katerih bodo udeleženi naši otroci.

SVET ZA PREVENTIVO IN VZGOJO
V CESTNEM PROMETU

— Predlagam, da organiziramo socialno pomoč za povratnike s počitnic!

NAGRADNA KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. nekdanji vzhodnoindijski mornar, 7. vrsta hazardne igre na karte, 8. desni pritok Donave, 9. latinski predlog, 10. debela palica, 11. avtomobilska oznaka Italije, 12. kip leva s človeško glavo, 15. žensko ime, 16. Avar, 17. prerez, 19. letenje, 20. povezan šop niti za okras, 22. visoka igralna karta, 23. vrsta voza, 24. poklic pri strojenju, 26. tona, 27. pred kratkim umrli direktor IBI-ja (Franc).

NAVPIČNO: 1. sladkovodna riba, 2. nepismen človek, 3. okrajšava za stran, 4. oziralni zaimek, 5. Karenina, 6. indijski knez, 7. trzaj mišice (fr.), 11. notranje izločanje, 13. špansko žensko ime, 14. galij, 16 sin Agamemnona (grška mitologija), 17. sloj, 18. muslimansko sveto pismo, 21. zaničljiv izraz za duhovnika, 23. domačija, 25. grška črka.

Rešeno križanko oddajte najkasneje do 3. oktobra 1987 v skrinjico Litijskega predilca ali pošljite na uredništvo. Ne pozabite napisati svoje ime in priimek ter točen naslov.

Nagrajene bodo tri izžrebane in pravilno rešene križanke. Nagrade: 1500.—, 1000.— in 700.— din.

Izžrebali smo tri pravilno rešene križanke iz 13. številke Litijskega predilca.

Nagrade prejmejo: 1. Frančiška Vidmar, CZB 12 Litija — 1500.— din, 2. Rudi Zupan, Cesta Dušana Kvedra 23 Litija — 1000.— din in 3. Nataša Učakar, Ponoviška 9 Litija — 700.— din.

Nič novega...

Naj te najprej opozorim, da tu ne boš zvedel prav ničesar novega. Če te volja do branja še ni minila in hočeš prebrati članek do konca naj te še enkrat opozorim, da tu ne moreš prebrati nič koristnega, kar bi ti lahko pomagalo premagovati težave. Prav zares, škoda časa, če misliš, da boš tu lahko kaj izvedel. Tu ni zapisano ničesar takega kar bi te lahko zanimalo. Tu nisem zapisala nič novega, nobene afere, nič kulturnega, znanstvenega ali političnega. Tu ni resnično zapisano ničesar takega, kar bi rad izvedel. Če še vedno vztrajaš in bereš in si vse prebral, si se lahko tudi sam prepričal, da je bilo škoda časa, ker tu ni napisano ničesar. Pa res brez zamere, ker tu ni napisano nič.

PREDILEC

Izhaja enkrat mesečno. Izdajajo ga delavci Predilnice Litija. Člani uredništva: Branko Bizjak (glavni in odgovorni urednik), dipl. ing. Mirko Dolinšek, Martina Kralj, Vinko Keržan in dipl. ing. Andrej Štrifol. Fotografije: Branko Bizjak in Marijan Šušteršič. Številka telefona: (061) 881-411 int. (76). List dobijo člani delovne organizacije in upokoenci brezplačno na dom. Priprava za tisk: DIC-TOZD Grafika Novo mesto. Tisk: Aleksander Jovanović, Litija. Naklada: 1700 izvodov.

mala OGLASA

PRODAM termoakumulacijsko peč — 3 KW. Informacije na internem telefonu št. 20.

Garsonjero — Trg na Stavbah 13, zamenjam za eno — ali dvo-sobno predilniško stanovanje prav-tako v Litiji. Danica Klarić

Lipam pri obratu družbene prehrane smo požagali spodnje veje. S tem smo omogočili obratu več svetlobe, prihranek pri električni energiji, to-vornjakom pa preglednejšo vožnjo.